

Tuomariohjesääntö

RYTMINEN VOIMISTELU

PÄIVITETTY 9.3.2025

Sisältö

1.	YLEISTÄ.....	3
1.1.	Edellytykset toimia tuomarina	3
1.2.	Tuomaritoimintaa ohjaavat säännöt ja ohjeet.....	3
1.3.	Tuomarin esteellisyys	3
2.	VASTUULLISUUS.....	5
3.	TUOMARINA KILPAILUISSA	5
3.1.	Tuomaritoiminnan lajikohtaiset sekä yleiset säännöt ja ohjeet	5
3.2.	Pukeutuminen	5
3.3.	Tuomaripalaveri	6
3.4.	Tuomareiden väliset pisterajat ja paneelien muodostaminen	6
4.	TUOMARIJÄRJESTELMÄ	6
4.1.	Kansallisen tuomarijärjestelmän tasot	6
4.2.	FIG:n kansainväliset tasot.....	9
4.3.	Tuomarikurssit ja koe	9
4.4.	Olympiadin vaihtuessa	10
4.5.	Ulkomaalaisten tuomarikorttien vastaavuus kansallisessa järjestelmässä	10
4.6.	Arvikoulutus.....	10
4.7.	Tuomariseminaarit	11
4.8.	Muut koulutukset	11
5.	VARJOARVIOINTI.....	11
5.1.	Varjoarviointien määrä ja tarkennukset suoritukseen tason II tuomareille	11
5.2.	Varjoarviointien määrä ja tarkennukset suoritukseen tason III – tuomareille.....	12
6.	KANSALLINEN YLITUOMARIJÄRJESTELMÄ.....	13
6.1.	Ylituomari SM-kilpailuissa ja arvokilpailukarsinnoissa	13
6.1.1.	Epäselvyydet kilpailun aikana	13
6.1.2.	Piste-erot kilpailun aikana	13
6.2.	Ylituomari yksilöiden, joukkueiden sekä duo/triojen A-, B- ja C-tason kilpailuissa	14
6.2.1.	Tuomaripaneelien muodostus.....	14
6.2.2.	Sääntöjen kertaus ja läpikäynti.....	15
6.2.3.	Tuomarityöskentelyn seuranta.....	15
6.2.4.	Piste-erot kilpailun aikana	15
6.2.5.	Pöytäkirjojen tarkistus	15
6.2.6.	Kilpailun päätyttyä	15
6.3.	Kurinpitovalta	16
6.4.	Korvaukset	16
7.	TUOMARISÄÄNTÖ.....	17

7.1.	Kilpailuihin ilmoitettavat tuomarit.....	17
7.2.	Myöhästymissakko	18
7.3.	Tuomarisakko	18
7.4.	Huomiot.....	18
7.5.	Staratapahtumat	19

1. YLEISTÄ

1.1. Edellytykset toimia tuomarina

- 1.1.1. Kaikilla tuomareille tulee olla voimassa oleva RV tuomarikortti ja tuomarilisenssi. Tuomarikortti uusitaan aina olympiadin vaihtuessa ja tuomarilisenssi vuosittain (lisenssikausi 1.9.-31.8.).
- 1.1.2. Stara-tapahtumassa voi toimia arvina arvikoulutuksen saatuaan. Koulutusta ei tarvitse uusia olympiadin vaihtuessa.
- 1.1.3. Tuomarikortin saaminen edellyttää tuomarikurssin käymistä ja kokeen suorittamista hyväksytysti.
- 1.1.4. Tuomarikorttien tasot ja niihin liittyvät koulutukset ja suorituksen kerrotaan tuomarijärjestelmä kappaleessa.

1.2. Tuomaritoimintaa ohjaavat säännöt ja ohjeet

1.2.1. *Ote Voimisteluliiton yleisistä kilpailu- ja kurinpitosäännöistä lajikohtaisin lisäyksin.*

- Voimisteluliiton kilpailu- ja kurinpitosäännöt koskevat kaikkia tuomareita, arvioitsijoita ja palautteenantajia kilpailusta tai tapahtumasta riippumatta. Kaiken tuomaritoiminnan tulee olla eettistä ja kunnioittaa urheilijan oikeusturvaa.
- Tuomariohjesäännöt määrittävät lajikohtaiset tuomareiden pätevyysvaatimukset sekä eettiset linjaukset, jotka sitovat tuomareita Voimisteluliiton kilpailusääntöjen ohella.
- Liiton kilpailutoiminnassa noudatetaan lisäksi Suomen Olympiakomitea ry:n hyväksymiä Reilun Pelin periaatteita (Urheiluyhteisön Reilun Pelin ihanteet ja tavoitteet) ja Voimisteluliiton eettisiä periaatteita.

1.2.2. Näiden lisäksi tuomarit sitoutuvat Voimisteluliiton eettiseen ohjeistukseen. Tuomarina voi toimia ainoastaan ko. lajin esteettömyys- ja pätevyysvaatimukset sekä eettiset linjaukset ja säännöt täyttävä tuomari (ks. Kohta 1.3).

1.2.3. Kotimaisissa kilpailuissa tulee olla nimettynä vähintään yksi yli- tai päätuomari tai muu nimetty henkilö, joka vastaa kilpailun tuomaritoiminnasta. Hänen tehtävänsä on tarkistaa kilpailutulosten oikeellisuus ja vastata oikeudenmukaisesta tuomaritoiminnasta kilpailuissa.

1.2.4. Kotimaisissa arvokilpailuissa kunkin tuomarin antamat pisteet ovat julkisia välittömästi kilpailun aikana tai tulosten julkistamisen jälkeen. Muissa kilpailuissa tuomarikohtaisia pisteitä ei julkaista.

1.3. Tuomarin esteellisyys

1.3.1. Tuomari on aina esteellinen silloin, jos hän ko. kilpailussa tuomitsisi *omaa lastaan, lapsenlastaan, vanhempaansa, sisarustaan, puolisoaan taikka puolisonsa lasta*. Puolisolla tarkoitetaan avio- tai avopuolisoa.

1.3.2. Tuomari ei myöskään voi tuomita sellaista voimistelijaa tai joukkuetta, jonka *vastuuvallmentaja* hän on.

- Vastuuvallmentaja on voimistelijaa tai joukkuetta pääsääntöisesti valmentava henkilö, joka nimetään ensisijaisesti koko kilpailukaudeksi. Voimistelija voi vaihtaa

vastuvalmentajaa kesken kilpailukauden perheen kotipaikan, opiskelu- tai työpaikan tai muun perustellun syyn vuoksi. Voimistelija tai joukkueen kapteeni, alle 18-vuotiaiden voimistelijoiden ollessa kyseessä, seura nimeää kyseisen vastuvalmentajan kilpailun ilmoittautumisajan kuluessa. Tätä vastuvalmentajaa koskevaa esteellisyysmääräystä on noudatettava kotimaisissa kilpailuissa (muut kuin arvokilpailut): yksilöiden, joukkueiden sekä duo/triojen A-, B- ja C-tason kilpailut, seurojen järjestämät omat kilpailut sekä kotimaassa järjestettävät kv-kilpailut koskien Suomessa tuomarilistoilla olevia tuomareita.

- 1.3.3. **1.8.2023 alkaen** rytmisessä voimistelussa **SM – kilpailuissa, SM – karsinnoissa ja arvokilpailukarsinnoissa** noudatetaan yleisten kilpailu- ja kurinpitösääntöjen mukaista esteellisyysääntöä. Säännön mukaisesti vastuvalmentajan lisäksi myös valmennustiimiin kuuluva valmentaja, on esteellinen arvostelemaan sellaista voimistelijaa, joukkuetta tai duo/trioa, jonka valmennustiimiin kuuluvana lajivalmentajana hän toimii.

Ote yleisistä kilpailu- ja kurinpitösäännöistä (sääntöjen kohta 5.):

Tuomari on aina esteellinen silloin, jos hän ko. kilpailussa arvioisi tai tuomaroisi omaa lastaan, lapsenlastaan, vanhempaansa, sisarustaan, puolisoaan taikka puolisonsa lasta. Puolisolla tarkoitetaan avio- tai avopuolisoa. Tuomari ei myöskään voi arvioida eikä tuomaroida sellaista voimistelijaa tai joukkuetta, jonka valmennustiimiin kuuluvana lajivalmentajana hän toimii. Valmennustiimin lajivalmentaja on voimistelijaa tai joukkuetta valmentava henkilö, jonka seura nimeää ensisijaisesti koko kilpailukaudeksi. Valmentajan väliaikainen poissaolo esim. vanhempainvapaa, opintovapaa tai muu vastaava, ei muuta esteellisyyttä toimia tuomarina voimistelijalle tai joukkueelle. Voimistelija voi vaihtaa valmentajaa kesken kilpailukauden perheen kotipaikan, opiskelu- tai työpaikan tai muun perustellun syyn vuoksi.

- 1.3.4. Jokainen tuomari on ensisijaisesti itse vastuussa siitä, ettei tuomaroiki esteellisenä.
- 1.3.5. Tuomaritoimintaa valvotaan sääntöjen ja lajin tuomariohjesääntöjen edellyttämällä tavalla.
- 1.3.6. Tuomariin, joka ei noudata em. sääntöjä, eettisiä periaatteita ja urheilun Reilun Pelin periaatteita, sovelletaan kurinpitösääntöjä. Hallitus tai sen nimeämä toimielin määrää lajien tuomaritoiminnan valvonnan ja arvioinnin määräykset vuosittain koskien kotimaisia arvokilpailuja.
- 1.3.7. Samana kilpailupäivänä ei voi toimia sekä kilpailijana että tuomarina.

2. VASTUULLISUUS

2.1. Tuomaritoiminta on vastuullista ja eettistä. Voimisteluliiton vastuullisuusmateriaali (eettiset periaatteet ja vastuullisuusohjelma) löytyvät [täältä](#).

SUOMEN VOIMISTELULIITTO

VOIMISTELUN EETTISET PERIAATTEET

VÄLITÄMME TOISISTAMME JA ITSESTÄMME
Sitoudumme YK:n ihmis- ja lastenoikeuksien julistukseen, toimimme puhtaan urheilun ja reilun urheiluhengen mukaisesti sekä noudatamme urheilun ja voimistelun eettisiä periaatteita. Kunnioittamalla toinen toisiamme otamme yhdessä vastuun arvostavan toimintakulttuurin luomisesta.
Voimistelussa vastuu toisistamme ja itsestämme on toiminnan perusarvo.

TOIMIMME AVOIMESTI JA YHTEISÖLLISESTI
Luottamuksen, rehellisyyden, läpinäkyvyyden ja avoimen viestinnän kautta tuotamme vaikuttavaa ja osallistavaa toimintaa. Toimintamme perustuu lakien, asetusten ja sääntöjen noudattamiseen sekä hyvän hallinnon periaatteisiin.
Yhdessä olemme enemmän.

TAKAAMME TURVALLISEN TOIMINTAYMPÄRISTÖN
Huomioimme voimistelussa jokaisen oikeuden psyykkiseen, sosiaaliseen ja fyysiseen turvallisuuteen. Huolehdimme siitä, että toimintamme ja olosuhteet ovat turvallisia. Emme hyväksy kiusaamista, häirintää tai muuta epäetiillistä käytöstä. Puutemme mahdollisiin epäkohtiin, ja käsittelemme ne selkeiden ja luotettavien toimintamenetelmien kautta. Kohtelemme kaikkia yhdenvertaisesti. Hyväksymme jokaisen omana itsenään. Positiivinen ilmapiiri luo turvallisuuden kaikessa toiminnassa.
Voimistelussa jokainen on arvokas.

TUOTAMME HYVINVOINTIA
Huomioimme voimistelussa toiminnan vaikutukset terveyteen, tuemme yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä pyrimme ennaltaehkäisemään vammojen ja terveyshaittojen syntyä. Toiminnallamme tuemme liikuntasuosittelun mukaista elämää, lisäämme sosiaalista hyvinvointia ja mahdollistamme toimintakykyisemmän arjen.
Voimistelu perusliikuntamuotona edistää terveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.

LUOMME LAATUA, ILOA JA INNOSTUSTA
Tuotamme laadukasta voimistelu- ja seuratoimintaa osaavien ihmisten toimesta. Luomme kannustavaa ilmapiiriä ja kannamme kasvatuksellisen vastuun. Tunnistamme oman vastuun roolimallina ja olemme luomassa positiivista vuorovaikutusta voimistelutoimintaan.
Vetovoimainen voimistelutoiminta sitouttaa ja antaa osallistumisen mahdollisuuksia koko elinkaaren ajan.

KUNNIOITAMME YMPÄRISTÖÄ
Pyrimme kaikessa toiminnassamme huomioimaan kestävän kehityksen. Tarjoamme mahdollisuuden lähiliikuntaan, kannustamme kierrätykseen, energiatehokkuuteen ja kestäviin kulkutapoihin sekä edistämme tapahtumien, hankintojen sekä liikuntapaikkojen ympäristöystävällisyyttä. Teemme osuutemme ilmastonmuutoksen hillinnässä.
Voimistelussa kannamme vastuun ympäristöstä.

WWW.VOIMISTELU.FI

3. TUOMARINA KILPAILUISSA

3.1. Tuomaritoiminnan lajikohtaiset sekä yleiset säännöt ja ohjeet

3.1.1. Tuomarin on hallittavat ja pysyttävä ajan tasalla seuraavista säännöistä ja ohjeista:

- Rytmisen voimistelun säännöt (FIG – Code of Points)
- FIG eettiset säännöt: "Code of Ethics"
- Suomen Voimisteluliiton yleiset kilpailu- ja kurinpitösäännöt
- [Voimisteluliiton vastuullisuusmateriaalit](#)
- [Voimisteluliiton antidoping-ohjelma ja Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma](#)
- Tuomariohjesääntö, rytmisen voimistelu
- Kilpailusäännöt ja sen liite, rytmisen voimistelu
- Duo- ja Triojen säännöt (FIG:n joukkueiden säännöt ja Pohjoismainen duo/trio -liite)

3.2. Pukeutuminen

3.2.1. Voimisteluliiton alaisissa kansallisissa kilpailuissa tuomariasu on siisti ja hillitty asu esim. vaalea yläosa ja tumma alaosa tai yksivärinen koko asu. Mikäli samassa kilpailuissa on arvokilpailukarsintoja ja esimerkiksi lasten sarjoja, voi arvokilpailun karsintaosuuteen

tuomari pukea vaalean yläosan päälle virallisen tuomaritakin. Kansallisissa kilpailuissa Suomessa ei käytetä virallista tuomariasua. Virallista tuomariasua käytetään ainoastaan SM-kilpailuissa ja kansainvälisten arvokilpailujen karsintakilpailuissa. Tuomariasuna ei voi käyttää seuran edustusasua tai esim. seuran logolla varustettua takkia.

3.3. Tuomaripalaveri

3.3.1. Jokainen kilpailussa toimiva tuomari osallistuu kilpailua edeltävään tuomaripalaveriin.

Mikäli tuomari ei arvostele päivän ensimmäisiä kilpailusarjoja, on tuomaripalaveriin mahdollista osallistua etänä. Etäosallistujan tulee osallistua palaveriin aktiivisesti, eikä samaan aikaan ole mahdollista esimerkiksi toimia valmentajana. Lupaa etäosallistumiseen tulee pyytää kilpailun ylituomarilta kilpailuviikolla eli sillä viikolla, jolla kilpailu järjestetään, viimeistään 2vrk ennen kilpailun alkua. Palaverin aikataulu (kesto 1–1,5h kilpailun tasosta riippuen) ilmoitetaan kilpailuaikataulun yhteydessä.

3.4. Tuomareiden väliset pisterajat ja paneelien muodostaminen

3.4.1. Yksilöiden, joukkueiden sekä duo/triojen A-, B- ja C-tason kilpailuissa noudatetaan kilpailusäännön määrittämiä pisterajoja.

Osa-alue	rajat	kommentit
DB1/DB2	0,5	Tuomareiden pisteet saavat erota enintään 0,50.
DA1/DA2	0,5	Tuomarit katsovat yhdessä pisteet ennen, kuin lähettävät ne eteenpäin.
A1-A4	0,50 tai 0,80	Kun paneelissa on 2 tai 4 tuomaria (kahden keskimmäisen pisteen ero enintään 0,50)
E1-E4		Kun paneelissa on 3 tuomaria (kaikkien kolmen tuomarin pisteet 0,80 sisällä)

3.4.2. SM-kilpailuissa ja arvokilpailukarsinnoissa noudatetaan kilpailukohtaisesti sovittuja pisterajoja.

3.4.3. Tavoitteena on käydä kilpailut kahdella rinnakkaisella tuomaristolla. C-sarjan kilpailuissa, kaikissa sarjoissa tuomaristo muodostetaan seuraavasti (kaksi rinnakkaista paneelia): 1DB - tuomari, 1DA - tuomari, 2 E – tuomaria. Muissa kilpailuissa/sarjoissa noudatetaan FIGin sääntöjä tuomaripaneelien muodostamisesta kilpailusäännön liitteen poikkeukset huomioiden.

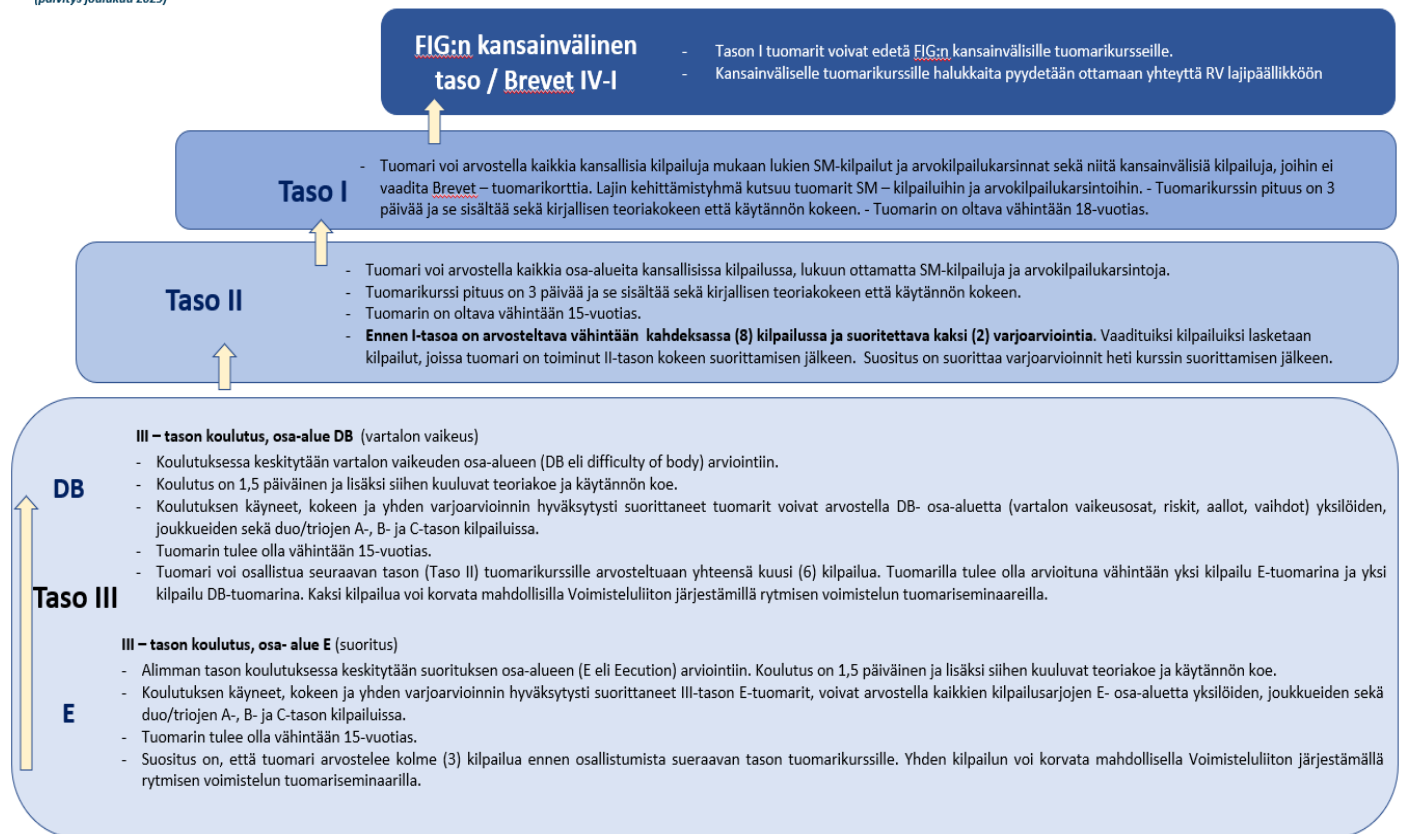
4. TUOMARIJÄRJESTELMÄ

4.1. Kansallisen tuomarijärjestelmän tasot

- Rytmisen voimistelun kansallinen tuomarijärjestelmä on kolmitasoinen. Kouluttautuminen aloitetaan tasolta III, joka on jaettu kahteen osaan.

Rytmisen voimistelun tuomarijärjestelmä / tuomaritasot

(päivitys joulukuu 2025)

4.1.1. Taso III

1) E, osa-alue E (suoritus)

- Koulutus on tuomarijärjestelmän ensimmäinen koulutus.
- Koulutuksessa keskitytään suorituksen osa-alueen (E eli execution) arviointiin.
- Koulutus on 1,5 päiväinen ja lisäksi siihen kuuluvat teoriakoe ja käytännön koe sekä yksi heti/mahdollisimman pian kokeen jälkeen suoritettava varjoarviointi (yksi yhden päivän kilpailu). Koe järjestetään online – tilaisuutena noin viikon kuluttua koulutuksesta. Varjoarvioinnin voi suorittaa A/B/C – tason kilpailussa ja ilmoittautuminen tulee tehdä Kisanetiin samassa aikataulussa, jossa seurat ilmoittavat tuomarit kilpailuun (=kilpailukutsun mukaisesti). Varjoarvioinnissa tuomari arvostelee kilpailusuoritukset kuten tavallisesti, mutta ei ole varsinaisen tuomariston jäsen. Varjotuomari saa palautteen arvioinneistaan. Tarkemmat ohjeet kohdasta 5.2. **Olympiadilla 2022-2024 III – tason E – tuomarina arvostelleiden tuomareiden ei tarvitse suorittaa varjoarviointia koulutuksen ja kokeiden lisäksi, vaan he voivat ilmoittautua tuomareiksi ilman varjoarviointia.**
- Koulutuksen käyneet, kokeen ja varjoarvioinnin hyväksytysti suorittaneet **III – tason E –tuomarit**, voivat arvostella kaikkien kilpailusarjojen - osa – alueita yksilöiden, joukkueiden sekä duo/triojen A-, B- ja C-tason kilpailuissa.
- Tuomarina voi toimia, kun on täyttänyt 15-vuotta. Koulutuksesta jo aiemmin kiinnostuneiden tulee ottaa yhteys lajipäällikköön ennen koulutukseen ilmoittautumista.

- Suositus on, että III – tason E-tuomari arvostelee kolme (3) kilpailua ennen osallistumista seuraavan tason (III – taso, DB) tuomarikurssille. Yhden kilpailun voi korvata mahdollisella Voimisteluliiton järjestämällä rytmisen voimistelun tuomariseminaarilla.
- Kilpailujen laskeminen: 1-päiväinen kilpailu = 1 kilpailu, 2-päiväinen kilpailu, jossa tuomari tuomaroit molempina päivinä, lasketaan kahdeksi kilpailuksi ja samoin 3-päiväinen kilpailu, jossa tuomari tuomaroit kaikkina päivinä lasketaan kolmeksi kilpailuksi
Huom! E-tuomari voi osallistua DB-kurssille ennen suositeltujen kilpailujen keräämistä ja saada III - tason DB -tuomarikortin.

2) **DB, osa- alue DB** (vartalon vaikeus)

- Koulutus on tuomarijärjestelmän toinen koulutus, joka suoritetaan E – koulutuksen jälkeen.
- Koulutuksessa keskitytään vartalon vaikeuden osa-alueen (DB eli difficulty of body) arviointiin. Koulutus on 1,5 päiväinen ja lisäksi siihen kuuluvat teoriakoe ja käytännön koe sekä yksi heti/mahdollisimman pian kokeen jälkeen suoritettava varjoarviointi (yksi yhden päivän kilpailu). Koe järjestetään online – tilaisuutena noin viikon kuluttua koulutuksesta. Varjoarvioinnin voi suorittaa A/B/C – tason kilpailussa ja ilmoittautuminen tulee tehdä Kisanetiin samassa aikataulussa, jossa seurat ilmoittavat tuomarit kilpailuun (kilpailukutsun mukaisesti). Varjoarvioinnissa tuomari arvostelee kilpailusuoritukset kuten tavallisesti, mutta ei ole varsinaisen tuomariston jäsen. Varjotuomari saa palautteen arvioinneistaan. Tarkemmat ohjeet kohdasta 5.2. **Olympiadilla 2022-2024 III – tason DB – tuomarina arvostelleiden tuomareiden ei tarvitse suorittaa varjoarviointia koulutuksen ja kokeiden lisäksi, vaan he voivat ilmoittautua tuomareiksi ilman varjoarviointia.**
- Koulutuksen käyneet, kokeen ja varjoarvioinnin hyväksytysti suorittaneet **III – tason DB – tuomarit, voivat** arvostella DB - osa- aluetta (vartalon vaikeusosat, riskit, vaihdot) yksilöiden, joukkueiden ja duo/triojen A-, B- ja C-tason kilpailuissa.
- Tuomarina voi toimia, kun on täyttänyt 15-vuotta. Koulutuksesta jo aiemmin kiinnostuneiden tulee ottaa yhteys lajipäällikköön ennen koulutukseen ilmoittautumista.
- Tuomari voi osallistua seuraavan tason (Taso II) tuomarikurssille arvosteltuaan yhteensä kuusi (6) kilpailua. Tuomarilla tulee olla arvioituna vähintään yksi kilpailu E – tuomarina ja yksi kilpailu DB - tuomarina. Kaksi kilpailua voi korvata mahdollisilla Voimisteluliiton järjestämällä rytmisen voimistelun tuomariseminaareilla.
- Kilpailujen laskeminen: 1-päiväinen kilpailu = 1 kilpailu, 2-päiväinen kilpailu, jossa tuomari tuomaroit molempina päivinä, lasketaan kahdeksi kilpailuksi ja samoin 3-päiväinen kilpailu, jossa tuomari tuomaroit kaikkina päivinä lasketaan kolmeksi kilpailuksi

4.1.2. Taso II

- Tason II tuomarit voivat arvostella kaikkia osa-alueita kaikissa kansallisissa kilpailuissa, lukuun ottamatta SM-kilpailuja ja arvokilpailukarsintoja. Tuomarikurssin pituus on 3 päivää ja kurssiin kuluu kirjallinen teoriakoe ja käytännön koe.
- Tuomarina voi toimia, kun on täyttänyt 15-vuotta.

- Ennen I-tason kurssille osallistumista tuomarin tulee toimia tuomarina vähintään 8 kilpailussa ja suorittaa 2 ns. varjoarviointia. **Kilpailut lasketaan 2 viimeisimmän olympiadin ajalta.** Vaadituiksi kilpailuiksi lasketaan kilpailut, joissa tuomari on toiminut II-tason kokeen suorittamisen jälkeen. Suositus on, että varjoarviointit suoritetaan mahdollisimman pian II – tason koulutuksen suorittamisen jälkeen. **Kilpailut on kerättävä 2 olympiadin aikana.**
- Kilpailujen laskeminen: 1-päiväinen kilpailu = 1 kilpailu, 2-päiväinen kilpailu, jossa tuomari tuomaroi molempina päivinä, lasketaan kahdeksi kilpailuksi ja samoin 3-päiväinen kilpailu, jossa tuomari tuomaroi kaikkina päivinä lasketaan kolmeksi kilpailuksi

4.1.3. Taso I

- Tason I tuomarit voivat arvostella kaikkia kansallisia kilpailuja mukaan lukien SM-kilpailut ja arvokilpailukarsinnat sekä niitä kansainvälisiä kilpailuja, joihin ei vaadita Brevet-tuomarikorttia.
- Lajin kehittämissyhmä (LAR) kutsuu tuomarit SM-kilpailuihin ja arvokilpailukarsintoihin. Tuomarikurssin pituus on 3 päivää ja kurssiin kuuluu sekä kirjallinen teoriakoe että käytännön koe.
- SM-kilpailuissa ja arvokilpailukarsinnoissa voi toimia tuomarina, kun on täyttänyt 18-vuotta tuomarin, joka haluaa osallistua koulutukseen jo edeltävästi, tulee ottaa yhteys lajipäällikköön ennen ilmoittautumista.
- SM – kilpailuihin, SM – karsintoihin ja arvokilpailukarsintoihin kutsuttavien tuomareiden tai tuomarin seuran tulee omakustanteisesti hankkia pääsy FIGin STS-järjestelmän sääntömateriaaleihin ja perehtyä niihin ja näin huolehtia siitä, että heillä on ajantasainen tieto säännöistä ja mahdollisista tarkennuksista.

4.2. FIG:n kansainväliset tasot

- Kansallisen tason I tuomarit voivat edetä FIG:n kansainvälisille tuomarikursseille. FIG:n tuomarijärjestelmän tasot ovat Brevet IV-I. Kansainväliselle tuomarikurssille halukkaita tuomareita pyydetään ottamaan yhteyttä rytmisen voimistelun lajipäällikköön.
- Lajin kehittämissyhmä nimeää brevet-tuomarit kansainvälisiin arvokilpailuihin ja PM - kilpailuun. WC/WCC-kilpailuihin lähetettävät tuomarit sovitaan lajipäällikön kanssa, maan etu huomioiden, korkeimmat brevet-tuomarit edellä. Muihin kansainvälisiin kilpailuihin lähetettävän tuomarin hankkiminen on seurojen vastuulla.
- SM – kilpailuihin, SM – karsintoihin ja arvokilpailukarsintoihin kutsuttavien ja KV – kilpailuja kiertävien tuomareiden tulee perehtyä FIGin STS-järjestelmän sääntömateriaaleihin ja näin huolehtia siitä, että heillä on ajantasainen tieto säännöistä ja mahdollisista tarkennuksista.

4.3. Tuomarikurssit ja koe

- Tuomarikursseja järjestetään tarpeen mukaan niin, että III-tason tuomarikursseja järjestetään 1-2 kertaa vuodessa, II-tason kurssi vuosittain ja I-tason kurssi 1-2 vuoden välein. Olympiadin vaihtuessa kursseja järjestetään tiheästi. Kurssi toteutuu, mikäli osallistujia on vähintään 10. Tuomareille järjestetään täydennyskoulutuksina seminaareja. Koulutusten ajankohdat ilmoitetaan Voimisteluliiton nettisivuilla.

- Jokaisen tuomarikurssin päätteeksi järjestetään koe. Kokeen voi uusia kerran. Uusintakoe on maksuton ja järjestetään noin kuukauden kuluttua kurssista aiemmin ilmoitettuna päivänä. Ulkomaalaiset tuomarit, jotka ovat viikoittaisessa työssä Suomessa, voivat alla olevan mukaan tulla suoraan tuomarikokeeseen. Kokeeseen ilmoittaudutaan lajipäällikölle. Tällaisia koetilaisuuksia järjestetään tuomarikurssien ja uusintakoetilaisuuksien yhteydessä. Mikäli tuomari saa uusintakokeestakin hylätyn, on seuraavaksi osallistuttava uudelleen kurssille.
- Tuomarikurssien ja kokeiden kieli on suomi. Tuomarilla voi olla tulkki mukana kurssilla. Tulkin järjestämisestä ja kustannuksista vastaa ko. tuomari. Kirjallisessa kokeessa on jokaisella tuomarilla oltava henkilökohtainen tulkki.

4.4. Olympiadin vaihtuessa

- Olympiadin vaihtuessa kaikkien tasojen tuomarit uusivat tuomarikorttinsa osallistumalla tuomarikurssille ja kokeeseen. Tuomari voi osallistua samalle tai yhtä tasoa korkeammalle kurssille kuin minkä on edellisen olympiadin aikana suorittanut, kuitenkin niin, että II-tason tuomareilla tulee olla vaadittu määrä kilpailuja arvioituna ennen osallistumista I-tason kurssille. III – tason koulutus tulee olla kokonaisuudessaan suoritettu ennen II -tasolle osallistumista. Tuomari voi tauon jälkeen palata tuomaritoimintaan osallistumalla joko saman tason tuomarikoulutukseen (joka ennen taukoa on suoritettu) tai yhtä tasoa alempaan tuomarikoulutukseen. Brevet – kortti oikeuttaa arvostelevaan myös kotimaassa.

4.5. Ulkomaalaisten tuomarikorttien vastaavuus kansallisessa järjestelmässä

- Tuomarin, joka on Suomessa säännöllisessä viikoittaisessa työssä ja jolla on voimassa oleva muun maan kansallinen tuomarikortti, täytyy suorittaa ensin II-tason kirjallinen tuomarikoe hyväksytysti ennen kuin voi arvostella Suomessa. Tämän jälkeen tuomari voi edetä I-tason kurssille ja kokeeseen.
- Tuomari, joka muuttaa Suomeen säännölliseen viikoittaiseen työhön ja jolla on voimassa oleva Brevet – tuomarikortti, huomioidaan Brevet-tuomarina Suomessa. Tuomarin tiedot tulee ilmoittaa lajipäällikölle, joka lisää tuomarin Suomen tuomarilistalle. SM – tason kilpailuihin ja arvokilpailukarsintoihin tuomari voidaan kutsua lajikehittämisyhmän (LAR) harkinnan mukaan huomioiden se, kuinka kauan tuomari on asunut ja työskennellyt Suomessa ja kuinka hyvin tuomari tuntee kansallisen järjestelmän.
- Tuomari, joka jo on Suomessa säännöllisessä viikoittaisessa työssä ja joka suorittaa hyväksytysti Brevet-tuomarikurssin, saa Brevet-arvon suoraan myös Suomessa.

4.6. Arvikoulutus

- Arvikoulutus suoritetaan [nettikoulutuksena](#) itsenäisesti ennen III – tason E - koulutukseen tuloa.

4.7. Tuomariseminaarit

- Tuomariseminaareja järjestetään vuosittain eri teemoilla ja eri osa-alueisiin keskittyen. SM – kilpailuja ennen järjestettävä SM – tuomariseminaari on pakollinen kaikille kilpailuun kutsutuille ja paikan vastaanottaneille tuomareille.

4.8. Muut koulutukset

- Kaikkien tuomareiden tulee suorittaa seuraavat koulutukset ja tarkistaa vuosittain, että ne ovat voimassa:
  - [Vastuullisesti tuomarina - verkkokoulutus](#)
  - [Et ole yksin – verkkokoulutus.](#)
  - [Reilusti paras – verkkokoulutus](#)

5. VARJOARVIOINTI

5.1. Varjoarviointien määrä ja tarkennukset suoritukseen tason II - tuomareille

- 5.1.1. **Ennen osallistumista I-tason kurssille, tulee II-tason tuomarin** toimia tuomarina 8 kilpailussa ja suorittaa lisäksi 2 varjoarviointia. **Kilpailut lasketaan 2 viimeisimmän olympiadin ajalta.** Varjoarvioidessaan tuomari arvostelee kilpailusuoritukset kuten tavallisesti, mutta ei ole varsinaisen tuomariston jäsen. Varjoarvioinnit tarkastetaan ja varjotuomari saa kirjallisen palautteen arvioinneistaan.
- 5.1.2. Varjoarvioinnit voi suorittaa milloin vain II-tason kokeen suorittamisen jälkeen, mutta suositus on, että ne suoritetaan mahdollisimman pian II – tason koulutuksen suorittamisen jälkeen. **Kilpailut on kerättävä 2 olympiadin aikana.**
- 5.1.3. **Varjoarviointeja voi suorittaa liiton alaisissa A-tason kilpailuissa nuorten ja naisten yksilöiden, joukkueiden ja duojen/triojen sarjoissa.** Lisäksi varjoarviointeja voi suorittaa yksilöiden SM-karsinnassa, SM-kilpailussa ja arvokilpailukarsinnoissa sekä joukkueiden ja Duo/Trio SM-kilpailussa arvostelemalla nuorten ja naisten sarjat. Varjoarviointien tulee sisältää kaikki arvosteltavat osa-alueet: DB, DA, A ja E.
- 5.1.4. Yhdessä kilpailussa voi suorittaa 2 osa-aluetta. Kilpailun, jossa varjoarviointia suoritetaan, tulee olla riittävän pitkä, jotta arvosteltavia ohjelmia tulee hyvä määrä kasaan (suorituksia yksilöistä, joukkueista ja duoista/trioista). Esim. vähintään puoli päivää kestävä kilpailu. Lyhyemmistä kilpailuista tulee sopia lajipäällikön kanssa. Samassa kilpailussa ei voi toimia sekä seuran ilmoittamana tuomarina paneelissa että varjotuomarina.
- 5.1.5. **Varjotuomarit ilmoitetaan A-sarjojen kilpailuihin selkeästi Kisanetin kautta samalla kun voimistelijat ja tuomarit.** Varjotuomareita ei lasketa mukaan tuomarisäännön määrittämään tuomarimäärään. SM-karsintaan, SM-kilpailuun ja arvokilpailukarsintaan tulevat varjotuomarit ilmoittautuvat lajipäällikölle viimeistään 1 vk ennen kilpailua.
- 5.1.6. Varjotuomarit osallistuvat kilpailua edeltävään tuomaripalaveriin. Arvosteltavat osa-alueet sovitaan ylituomarin ja lajipäällikön kanssa. A-sarjan kilpailuissa palautteen antaa ylituomari. Muissa kilpailuissa Tuomarityöryhmä sopii joukostaan palautteen antajat. Myös muut tuomarikouluttajat, joilla on Brevet-tuomarikortti voivat toimia palautteen antajina.

- 5.1.7. Varjotuomarit arvostelevat kilpailuohjelmat itsenäisesti, kuten varsinaiset tuomarit. Varjotuomarit osallistuvat mahdollisiin E ja A tuomaristojen tuomarineuvotteluihin, mutta seuraavat keskustelua ottamatta kantaa. Varjotuomareiden lomakkeet kerätään yhteen ja annetaan kilpailun päätyttyä palautteen antajalle. Palautteen antaja saa laput mukaansa ja tarkistaa arvioinnit rauhassa kotona julkaistujen pisteiden ja omien muistiinpanojensa avulla. Palautteen antaja lähettää kullekin varjotuomarille henkilökohtaisen palautteen sähköpostilla noin 2 viikon kuluessa kilpailusta.
- 5.1.8. Varjotuomarit sijoitetaan istumaan tuomaripöydän reunoihin. Koska varjotuomarit istuvat yhdessä varsinaisen tuomariston kanssa, he pukeutuvat tuomariasuun liittyvän ohjeistuksen mukaisesti. Varjotuomareiden tulee muistaa hillitty tuomaritoimintaan sopiva käytös.
- 5.1.9. Kilpailujen laskeminen: 1-päiväinen kilpailu = 1 kilpailu, 2-päiväinen kilpailu, jossa tuomari tuomaroit molempina päivinä, lasketaan kahdeksi kilpailuksi ja samoin 3-päiväinen kilpailu, jossa tuomari tuomaroit kaikkina päivinä lasketaan kolmeksi kilpailuksi
- 5.2. Varjoarviointien määrä ja tarkennukset suoritukseen tason III – tuomareille
- 5.2.1. III – tason E – koulutukseen ja DB – koulutukseen kuuluva varjoarviointi (yksi yhden päivän kilpailu) suoritetaan heti/mahdollisimman pian kokeen suorittamisen jälkeen, ennen seuran tuomariksi ilmoittautumista.
- 5.2.2. **Olympiadiilla 2022-2024 III – tason DB – tuomarina arvostelleiden tuomareiden ei tarvitse suorittaa varjoarviointia koulutuksen ja kokeiden lisäksi, vaan he voivat ilmoittautua tuomareiksi ilman varjoarviointia.**
- 5.2.3. **Varjoarvioinnin voi suorittaa A/B/C – tason kilpailussa.** Varjoarvioinnissa tuomari arvostelee kilpailusuoritukset kuten tavallisesti, mutta ei ole varsinaisen tuomariston jäsen. Varjotuomari saa palautteen arvioinneistaan.
- 5.2.4. **Varjotuomarit ilmoitetaan kilpailuihin selkeästi Kisanetin kautta samalla kun voimistelijat ja tuomarit** (=kilpailukutsun mukaisesti). Varjotuomareita ei lasketa mukaan tuomarisäännön määrittämään tuomarimäärään.
- 5.2.5. Kilpailun, jossa varjoarviointia suoritetaan, tulee olla riittävän pitkä, jotta arvosteltavia ohjelmia tulee hyvä määrä kasaan. Suositus on valita kilpailu, jossa on mahdollista arvostella sekä yksilöitä, joukkueita että duoja/trioja. Kilpailun tulee olla vähintään puoli päivää kestävä kilpailu. Samana kilpailupäivänä ei voi toimia sekä seuran ilmoittamana tuomarina paneelissa että varjotuomarina (=jos kilpailu on kaksipäiväinen, voi toisena päivänä varjoarvioinnin suorittamisen jälkeen toimia seuran tuomarina).
- 5.2.6. Varjotuomarit osallistuvat kilpailua edeltävään tuomaripalaveriin.
- 5.2.7. Ylituomari sijoittaa varjotuomarit istumaan tuomaripöytänsä. Koska varjotuomarit istuvat yhdessä varsinaisen tuomariston kanssa, he pukeutuvat tuomariasuun liittyvän ohjeistuksen mukaisesti. Varjotuomareiden tulee muistaa hillitty tuomaritoimintaan sopiva käytös.

- 5.2.8. Kilpailujen laskeminen: 1-päiväinen kilpailu = 1 kilpailu, 2-päiväinen kilpailu, jossa tuomari tuomaroi molempina päivinä, lasketaan kahdeksi kilpailuksi ja samoin 3-päiväinen kilpailu, jossa tuomari tuomaroi kaikkina päivinä lasketaan kolmeksi kilpailuksi.

6. KANSALLINEN YLITUOMARIJÄRJESTELMÄ

Lajin kehittämisryhmä (LAR) valvoo tuomaritoimintaa Suomen Voimisteluliiton yleisten kilpailu- ja kurinpitosääntöjen edellyttämällä tavalla. Tuomariin, joka ei noudata rytmisen voimistelun sääntöjä (Code of Points) ja lajin kehittämisryhmän päätöksiä, voidaan soveltaa Suomen Voimisteluliiton yleisiä kurinpitosääntöjä.

Kaikissa Suomen Voimisteluliiton alaisissa yksilöiden, joukkueiden sekä duo/triojen A-, B- ja C-tason kilpailuissa tulee olla ylituomari, jonka tuomarityöryhmä nimeää. Kilpailupäivät jaetaan puolivuositain tasaisesti niille tuomareille, jotka ovat ilmoittautuneet ylituomareiksi määräaikaan mennessä. Ylituomarina muissa kuin SM-kilpailuissa tai arvokilpailukarsinnoissa voi toimia tuomari, jolla on vähintään I-tason tuomarikortti. Ylituomarin tulee osata suomen kieli sujuvasti. SM-kilpailujen ja arvokilpailukarsintojen ylituomarina toimii lajipäällikkö tai LARin nimeämä muu ylituomari. Suomen Voimisteluliiton kilpailu- ja kurinpitosääntöjen tuomarien esteellisyysäädökset koskevat myös ylituomaria.

6.1. Ylituomari SM-kilpailuissa ja arvokilpailukarsinnoissa

6.1.1. Epäselvyydet kilpailun aikana

- 1) Ylituomari ottaa kantaa mahdollisiin epäselvyyksiin kilpailun kulussa.
- 2) Ylituomari huolehtii, että FIGin sääntöjen määrittämät ”Responsible Judge” –vähennykset tulevat huomioitua.

6.1.2. Piste-erot kilpailun aikana

- 1) Kisanet Points – järjestelmä tarkistaa automaattisesti, että kilpailun tuomariston antamat pisteet ovat sovitussa pisterajoissa. Ylituomari pyytää tarvittaessa kyseessä olevan tuomariston tuomarineuvotteluun.
- 2) Tuomarineuvottelussa tuomareilla on mahdollisuus tarkastaa arvostelulomakkeensa ja muuttaa pisteitään ennen niiden merkitsemistä pöytäkirjaan.
- 3) Ylituomari osallistuu paneelien neuvotteluun vain, mikäli tuomaristo ei itsenäisesti saa ratkaistua ongelmatilannetta. Tällöin ylituomari seuraa keskustelua ja voi ehdottaa ratkaisua tilanteeseen. Järjestäjä on vastuussa videoinnin järjestämisestä, yhdellä kameralla kuvattuna edestä keskeltä aluetta.
- 4) Ylituomari on velvollinen tekemään 2 viikon kuluessa kilpailusta vapaamuotoisen selvityksen tuomarityöryhmälle tuomarineuvotteluista, joihin hän on joutunut osallistumaan.

Selostuksessa tulee nimetä paneelissa jäsenenä olleet tuomarit, selvittää mikä oli ongelma sekä lopputulos.

- 5) Ylituomari tarkistaa heti sarjan päätyttyä pöytäkirjat Kisanetissä ennen tulosten julkaisemisesta selkeiden ja tulosta muuttavien virheiden osalta.

6.2. Ylituomari yksilöiden, joukkueiden sekä duo/triojen A-, B- ja C-tason kilpailuissa

- Ylituomareille järjestetään ylituomarikoulutus kevät- ja syyskausien alussa ja tarpeen mukaan.
- Ylituomari tekee yhteistyötä kilpailuiden järjestäjän kanssa. Järjestäjän tulee tarkistaa tuomareiden riittävyys ja järjestäjän velvollisuus on hankkia riittävä määrä tuomareita kilpailuun. Järjestäjä lähettää ylituomarille tuomari-ilmoittautumiset sarjoittain/luokittain kootusti heti ilmoittautumisajan päätyttyä.
- Ylituomari suunnittelee tuomareiden istumajärjestyksen kilpailun järjestäjille.

6.2.1. Tuomaripaneelien muodostus

- Tuomaripaneelien muodostus kuuluu ylituomarin tehtäviin. Ylituomari saa tarkemman ohjeen tuomaristojen muodostamiseen lajipäälliköltä.
- Tuomaristot arvotaan kilpailuaamuna tuomaripalaverissa tai kilpailuviikolla etäpalaverissa viimeistään 2vrk ennen kilpailua. Mikäli kaikkia ilmoittautuneita tuomareita ei tarvita kilpailuun, tulee järjestävän seuran ilmoittaa asia kyseessä oleville tuomareille hyvissä ajoin ennen kilpailuviikonloppua.
- Tavoite on käydä kilpailut kahdella rinnakkaisella tuomaristolla. Tuomaristot muodostetaan Suomessa tuomaristoilla olevista tuomareista. C-sarjan kilpailuissa, kaikissa sarjoissa, tuomaristo muodostetaan seuraavasti (kaksi rinnakkaista paneelia): 1DB - tuomari, 1DA - tuomari, 2 E – tuomaria. Muissa kilpailuissa/sarjoissa noudatetaan FIGin sääntöjä tuomaripaneelien muodostamisesta tuomaripaneelien muodostamisesta kilpailusäännön poikkeukset huomioiden.
- Jokaisessa tuomaripaneelin osa-alueessa on oltava vähintään yksi II-tason tai korkeamman tason tuomari ja samassa osa-alueessa enintään 50% tuomareista voi olla starttituomareita. Kaikissa tuomaristoissa ja jokaisessa osa-alueessa voi olla enintään 50 % tuomareita samasta seurasta. Sisarseurat lasketaan eri seuroiksi. Toisesta seurasta lainatut tuomarit lasketaan sen seuran tuomariksi, jota edustavat ja lisäksi sen seuran edustajaksi, joka lainaa tuomaria. Mikäli järjestävä seura ostaa tuomareita, jotta tuomaristo saadaan kokoon, lasketaan nämä tuomarit vain sen seuran tuomareiksi, joita edustavat.
- Mikäli kilpailuissa ei ole mahdollista muodostaa täysiä paneeleja, pyrkii ylituomari huomioimaan käytettävissä olevien tuomareiden tason ja kokemuksen ja jakamaan tuomarit siten, että kilpailun kannalta olennaisissa paneeleissa on mahdollisimman täydet paneelit.

6.2.2. Sääntöjen kertaus ja läpikäynti

- Kilpailua edeltävässä tuomaripalaverissa ylituomari käy läpi sääntökertausta ja kotimaisia sääntölinjauksia sekä vastuullisuuteen liittyvät asiat tuomarityöryhmän ohjeiden mukaan. Hän huolehtii, että kilpailuissa noudatetaan ko. kilpailun sääntöjä.

6.2.3. Tuomarityöskentelyn seuranta

- Ylituomari ei toimi tuomariston jäsenenä vaan seuraa kilpailusuorituksia ja tuomarityöskentelyä kilpailun aikana ja neuvoo tuomareita tarvittaessa.
- Ylituomari voi toimia tuomariston jäsenenä siinä tapauksessa että yksilö- tai joukkuesarjassa on vain yksi osallistuja.
- Ylituomarin painopiste arvostelussa on suorituksessa (A/E), mutta tarvittaessa ylituomari paneutuu myös Difficulty-osioon (DB/DA).
- Tuomareilla on mahdollisuus kesken kilpailun kysyä neuvoa ylituomarilta.
- Ylituomari voi selvän virheen huomattessaan kutsua tuomariston koolle keskustelua varten.
- Ylituomari huolehtii ”Responsible Judge” – vähennyksistä.
- Ylituomari ottaa kantaa mahdollisiin epäselvyyksiin kilpailun kulussa.

6.2.4. Piste-erot kilpailun aikana

- Ylituomari/tuomaris sihteeri tarkistaa, että tuomariston antamat pisteet ovat kilpailusäännön määrittämässä pisterajoissa. Mikäli tuomaripisteet poikkeavat sallituista rajoista, kutsuu ylituomari kyseisen tuomariston tuomarineuvotteluun.
- Ylituomari osallistuu mahdollisuuksien mukaan tuomarineuvotteluun ja kertoo tilanteesta oman näkemyksensä, jota tuomariston jäsenien tulee kuunnella. Tuomarineuvottelussa tuomareilla on mahdollisuus tarkastaa arvostelulomakkeensa ja muuttaa pisteitään ennen niiden merkitsemistä pöytäkirjaan. Ylituomari mahdollisuuksien mukaan ohjaa suunnan, jonne pisteitä muutetaan.
- Ylituomari voi vaihtaa pisteet Kisanetissä itse kahdenlaisessa tilanteessa (eikä käy pyytämässä muutosta paneelilta E ja A):
  - tilanne, jossa riittää, että ylin ja alin siirtyvät molemmat 0.10 pistettä kohti keskustaa
  - tilanne, jossa paneelin pisteet ovat esim. 3,4 – 3,3 – 2,5 → YT voi siirtää viimeiset pisteet 0,10 lähemmäs muita eli 2,6 jolloin ovat 0,80 sisällä

Pöytäkirjojen tarkistus

- Ylituomari tarkistaa heti sarjan päätyttyä pöytäkirjat Kisanetissä ennen tulosten julkaisemista selkeiden ja tulosta muuttavien virheiden osalta.

6.2.5. Kilpailun päätyttyä

- Ylituomari pyytää tuomariston koolle lyhyttä kilpailuyhteenvettoa varten välittömästi kilpailun jälkeen, mikäli tämä on aikataulullisesti mahdollista. Tällöin ylituomarilla on mahdollista antaa palautetta

tuomaritoiminnasta ja tuomareilla on mahdollisuus kysyä tai tiedottaa ylituomaria haluamistaan asioista. Myös eettisiä ja vastuullisuusasioita on hyvä mahdollisuus käydä läpi ylituomarin kanssa kilpailun jälkeen.

- Ylituomari tarkistaa varjotuomareiden arvioinnit ja antaa niistä tuomareille palautteen kilpailun jälkeen. Kullekin varjotuomarille annetaan henkilökohtainen palaute.
- Ylituomari on velvollinen tekemään kilpailuyhteenvedon tuomarityöryhmälle 2 viikon kuluessa kilpailun jälkeen täyttämällä ylituomarin palautelomake. Yhteenvedoksi käy sähköpostiviesti, jossa kerrotaan kuinka kilpailut ovat tuomaritoiminnan osalta sujuneet. Siitä tulee käydä ilmi tuomaritoiminnassa olleet hankalat tilanteet ja selvittää mikäli yksittäinen tuomari on toistuvasti osoittanut haluttomuutta päätyä yhteisymmärrykseen muiden kanssa tai osoittaa toistuvasti huomattavaa taidonpuutetta toiminnassaan. Yksittäistä tuomaria koskeva raportointi on oltava hyvin spesifiä ja tarkkaa. Lisäksi yhteenvedossa tulee mainita sääntöjä koskevat asiat, jotka ovat jääneet epäselviksi kilpailun yhteydessä. Tuomarityöryhmä selvittää epäselviksi jääneet asiat ja tiedottaa niistä seuraavissa kilpailuissa, sähköpostilla tai Voimisteluliiton internet-sivuilla. Kilpailuyhteenvedo lähetetään tuomarityöryhmän puheenjohtajalle.

6.3. Kurinpitovalta

- Ylituomarin tulee saattaa tuomaritoiminnassa tapahtuneet virheet ja epäselvyydet tuomarityöryhmän tietoon, joka tarvittaessa esittää jatkotoimenpiteitä lajin kehittämisryhmälle (LAR). Lajipäällikkö, lajikehittämisryhmän pj tai tuomarityöryhmän pj antaa palautteen tuomareille, joiden toiminnassa ylituomarit ovat havainneet puutteita. Palaute lähetetään kyseessä olevalle tuomarille. Jos tuomarin toiminta ei korjaannu, voidaan palaute lähettää jatkossa myös seuralle, jota tuomari edustaa. Lajin kehittämisryhmä (LAR) huomioi ylituomareiden tekemät selvitykset ja yhteenvedot nimetessään tuomareita SM-kilpailuihin, arvokilpailukarsintoihin sekä arvokilpailuihin.
- Ylituomari toimii yhteistyössä tuomarityöryhmän kanssa. Mikäli ylituomarin toiminnassa ilmenee puutteita tai virheitä, tulee ne saattaa tuomarityöryhmän tietoon, joka tarvittaessa vie asian edelleen lajin kehittämisryhmän käsiteltäväksi.

6.4. Korvaukset

- Pääsääntöisesti yksi esteetön tuomari toimii ylituomarina koko kilpailupäivän ajan. Tällöin kilpailujen järjestäjä on velvollinen maksamaan ylituomarille palkkion 150€/pv + matkakustannukset (päiväraha + matkat) Voimisteluliiton yleisten matkustussääntöjen mukaan.
- Mikäli tuomari toimii yksilöiden, joukkueiden sekä duo/triojen A-, B- ja C-tason kilpailuissa ylituomarina molempina kilpailupäivinä, on kilpailujen järjestäjä velvollinen huolehtimaan ylituomarin mahdollisista majoituskustannuksista.
- Ylituomari laatii palkkiolaskun kilpailut järjestäneelle seuralle sen jälkeen, kun hän on lähettänyt ylituomaripalautteen tuomarityöryhmälle sekä palautteet varjotuomareille.

- Kilpailujen järjestäjän on huolehdittava korvausten maksamisesta 1kk kuluessa siitä, kun ylituomari on toimittanut laskun. Mikäli kilpailuun ei jostain syystä saada kokopäivästä esteetöntä tuomaria, niin kuhunkin sarjaan valitaan ylituomari kilpailuun ilmoittautuneista tuomareista. Tällöin tuomarikorvaus jaetaan ylituomareiden kesken. Kilpailua ei järjestetä ilman ylituomaria.
- Ylituomarikorvaukset maksetaan työkorvauksena. Olympiakomitean internet sivuilla on hyvä ohje: Päätä oikein -Seurajohdon käsikirja
<https://www.olympiakomitea.fi/olympiakomitea/jasenpalvelut/yhdistyshallinnon-tueksi/>

7. TUOMARISÄÄNTÖ

7.1. Kilpailuihin ilmoitettavat tuomarit

Rytmisen voimistelun yksilöiden, joukkueiden sekä duo/triojen A-, B- ja C-tason kilpailuissa:

Kilpailuihin tulee ilmoittaa tuomareita seuraavasti:

- 1-8 osallistujaa: **1 tuomari** (II -taso tai korkeampi)
- 9 tai enemmän osallistujia: **2 tuomaria** (vähintään yksi II -taso tai korkeampi ja yksi III – tason E tai DB – tuomari)

Kilpailut, joissa on pelkästään joukkue ja duo/trio sarjat:

- 1 joukkue tai duo/trio: **1 tuomari** (II -taso tai korkeampi)
  - 2 tai enemmän joukkueita tai duo/trioa: **2 tuomaria** (vähintään yksi II -taso tai korkeampi ja yksi III – tason E tai DB tuomari)
- Yllä oleva määrä tuomareita tulee ilmoittaa jokaiseen kilpailussa käytävään sarjaan.
- **Jokainen rekisteröity yhdistys (seura) ilmoittaa omat tuomarinsa.**
- Sakko 150 € jokaisesta puuttuvasta tuomarista (per kilpailupäivä)

- Voimisteluliiton alaisissa kilpailuissa tulee noudattaa tuomarisääntöä.
- Tuomarit ilmoitetaan samalla kuin voimistelijat viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä. Ilmoittautumiseen on kirjattava huolellisesti tuomarin taso, kaikki yhteystiedot sekä jokaisen sarjan osalta osallistuuko tuomari ko. sarjan arvosteluun.
- Kilpailuihin ilmoitetaan esteettömiä tuomareita.
- Ilmoitettujen tuomareiden on pystyttävä arvostelemaan kaikki kilpailupäivän sarjat. On mahdollista ilmoittaa eri luokkiin/sarjoihin eri tuomarit huomioiden kuitenkin, että jokaiseen kilpailussa käytävään luokkaan/sarjaan on ilmoitettava säännön määrittämä määrä tuomareita. Sisarseurat ilmoittavat omat eri tuomarinsa eli sisarseurat eivät voi yhdistää ilmoittautumisiaan. Tuomaria voi myös kysyä toisesta seurasta toimimaan oman seuran tuomarina kilpailussa.
- Kaikkien tuomareiden on oltava käytettävissä kaikkina kilpailupäivinä (= kutsussa lukevat päivät). Vain jos matkaa kilpailuihin on yli 100 km, riittää, että tuomari on käytettävissä sinä päivänä, kun

seuran voimistelijat kilpailevat. Virtuaalikiilpailuissa tuomareiden on oltava käytettävissä kaikissa sarjoissa kaikkina päivinä.

- Duot ja Triot sekä joukkueet lasketaan kuten yksilöt. Esim. jos osallistuvasta seurasta osallistuu kilpailuun 7 yksilöä ja 2 joukkuetta (=9), on seuran tuotava kilpailuun 2 tuomaria.
- Mikäli seura ilmoittaa useamman kuin yhden tuomarin kilpailuun, on vähintään yhden tuomarin oltava II-tason tai korkeamman tason tuomari ja muut voivat olla III-tason tuomareita. Seurat voivat ilmoittaa tuomareita kilpailuun enemmän kuin minimivaatimuksen verran. Tällöin minimivaatimuksen ylittäviltä tuomareilta ei vaadita kaikkien luokkien arvostelemista. Missään yksittäisessä tuomaristossa yhden seuran tuomareita ei voi olla yli 50 % kokoonpanosta.

7.2. Myöhästymissakko

- Mikäli tuomari-ilmoittautumista ei tehdä ajoissa virallisen ilmoittautumisajan päättymiseen mennessä, vaan ilmoittautuminen tehdään myöhässä, tulee seuran maksaa myöhästymismaksu 50€.
- Myöhästymismaksulla ilmoittautumisen voi tehdä 3vkoa ennen kilpailua. Tämän jälkeen järjestävä seura ei ota tuomari-ilmoittautumisia vastaan, vaan puuttuvasta tuomari-ilmoittautumisesta/tuomarista veloitetaan tuomarisäännön mukainen tuomarisakko.

7.3. Tuomarisakko

- Mikäli osallistuva seura ei pysty tuomaan kilpailuun tuomareita tuomarisäännön mukaan, on seuran maksettava järjestävälle seuralle sakkomaksu puuttuvista tuomareista
- Tuomarisakko 150€ / puuttuva tuomari / päivä
- Vain jos seuralla ei ole lähettää kokoaikaista tuomaria, on mahdollista, että tuomari arvostelee osan kilpailusta. Mikäli tuomari arvostelee ½ päivää tai enemmän (lasketaan kilpailua ennen tehdyn aikataulun mukaan päivän sarjojen kesto yhteensä+ tuomaripalaveri), niin sakko puolittuu eli on 75€. Mikäli tuomari ei voi arvostella puolikasta päivää, pysyy sakko kokonaisuena 150€ ja tuomaria ei sijoiteta tuomaristoon.
- Seura ei voi osa-aikaista tuomaria ilmoittaessaan tietää tuleeko puolikas vai kokonainen sakko, mutta tuomaristot ja mahdolliset sakot selvitetään kilpailun järjestäjän kanssa ennen kilpailua heti aikataulun valmistuttua.

7.4. Huomiot

- Mikäli osallistuva seura ei pysty tuomaan kilpailuun oikean tasoista tuomaria, mutta olisi mahdollista tuoda alemman tason tuomari, niin asiasta voi ottaa yhteyttä kilpailunjärjestäjään ja neuvotella tilanteesta. Ei riitä, että ilmoittautumiseen täyttää sellaisen tuomarin tiedot, joka ei täytä tuomarisäännön vaatimusta ja olettaa että asia on ok. Järjestävän seuran päätettäväksi jää otetaanko alemman tason tuomari kilpailuun vai ei. Tähän vaikuttaa mm. tarvittavien ja ilmoitettujen tuomareiden määrä ja onko paikkoja alemman tason tuomareille. Jos tuomaria ei tarvita kilpailuun, on siitä ilmoitettava ennen kilpailua seuraan ja silloin seura maksaa sakon, koska oikean tason tuomaria ei ole lähetetty. Jos alemman tason tuomari otetaan tuomaristoon, sakkoa ei voi lähettää.

- Kaksinkertaista maksua ei veloiteta eli sakko puuttuvasta tuomarista tai myöhästymismaksu.
- Muutokset/tarkennukset:
  - Mikäli aikataulusyistä tuomareita täytyy vaihtaa toisiin, on vaihdot ilmoitettava kilpailujärjestäjälle 3 vrk sisällä lopullisen kilpailuaikataulun julkistamisesta.
  - Jos seuran ilmoittama tuomari ei pääsekään tulemaan (esimerkiksi tuomari sairastuu), on osallistuvan seuran ensisijainen velvollisuus hankkia toinen tuomari hänen tilalleen. Jos osallistuva seura ei saa tilalle toista tuomaria, tulee seuran maksaa sakko.
  - Jos voimistelija peruu osallistumisensa ennen ilmoittautumisajan päättymistä (viimeinen ilmoittautumispäivä tai jälki-ilmoittautumispäivä mikäli sellainen on) niin tuomarivelvoite muuttuu vastaamaan osallistujien määrää.
  - Jos voimistelija peruu osallistumisen ilmoittautumisajan päätyttyä, tuomarivelvoite säilyy alkuperäisenä (tuomarit ja sakot)
  - Ylituomari voidaan laskea yhdeksi sen seuran tuomariksi, jota hän edustaa.
  - **Kilpailutoimintaa aloittavat seurat** vapautetaan tuomarisäännöstä kokonaan ensimmäiseksi vuodeksi, jonka jälkeen vapautus jatkuu seuraavaan III-tason Startti 1 -tuomarikoulutukseen saakka. (1.1.2023 alkaen: III-tason E-tuomarikoulutus). Tämän jälkeen seuran on lähetettävä kilpailuihin III-tason tuomareita voimistelijoiden määrän mukaan. Seuran tulee jatkokouluttaa tuomarit II-tason tuomareiksi 2 vuoden aikana, jonka jälkeen seura lähettää tuomareita normaalikäytännön mukaan (2 vuotta lasketaan ensimmäisen III - tason koulutuksen käymisestä). **Kilpailutoimintaa aloittavan seuran tulee ilmoittaa lajipäällikölle sähköpostitse, milloin se osallistuu ensimmäisen kerran kilpailuun (A-, B-, C-tason kilpailu, SM-kilpailu tai arvokilpailukarsinta) ja vapautus tuomarisäännöstä lasketaan tästä ajankohdasta.** Tuomarityöryhmä suosittelee kuitenkin, että aloittavat seurat lähettäisivät tuomareita kilpailuihin säännön mukaan myös ensimmäisen vuoden aikana, mikäli se vain on mahdollista. Huom! Kilpailutoiminnan aloittaminen ei tarkoita tilannetta, jossa toisessa seurassa käynnistynyt toiminta siirtyy ja jatkuu toisen / uuden seuran nimen alla (siirrossa mukana voimistelijat, valmentajat/tuomarit).

7.5. Staratapahtumat

- Suosituksena on, että seurat lähettävät kilpailuun (Stara) vähintään yhden arvin. Näin mahdollistetaan Staran sujuva toteutus ja Staran järjestämisohjeiden mukainen palaute kaikille. Seuroja pyydetään huomioimaan, että ilman arveja ei Staratapahtumia ole mahdollista toteuttaa.